

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/104/104/97

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W LIPCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Wśród osób aktywnych na scenie politycznej największym zaufaniem cieszą się niezmiennie Józef Zych, Jacek Kuroń i Aleksander Kwaśniewski. Największą nieufność budzą Józef Oleksy, Leszek Moczulski i Lech Wałęsa.
- W porównaniu z marcem odnotowaliśmy wzrost zaufania do niemal wszystkich polityków umieszczonych na naszej liście. W największym stopniu wzrosło zaufanie do Dariusza Rosatego, Ryszarda Bugaja i Adama Struzika. Odstępstwem od tej ogólnej tendencji jest spadek zaufania jedynie do Józefa Oleksego. Zaufanie do premiera Włodzimierza Cimoszewicza pozostało na poziomie z czerwca.
- Podobnie jak w poprzednich miesiącach najwyższą średnią ocen uzyskał Józef Zych - w lipcu umocniła się jego pozycja jako lidera rankingu. Kolejne miejsca zajmują Jacek Kuroń, Aleksander Kwaśniewski, Dariusz Rosati i Tadeusz Mazowiecki.
- Politykami wzbudzającymi w polskim społeczeństwie najwięcej kontrowersji są Lech Wałęsa, Marian Krzaklewski, a także premier Włodzimierz Cimoszewicz.

Sytuację polityczną w lipcu zdominowała sprawa powodzi. Dramatyczne wydarzenia w południowo-zachodniej Polsce nie wywołały jednak znacznego pogorszenia nastrojów społecznych. Mimo pesymistycznych prognoz co do rozwoju sytuacji w ciągu najbliższego roku, w ocenach ogólnej sytuacji w kraju przeważa optymizm. Dobre nastroje znajdują odbicie w stosunku do polityków aktywnych na naszej scenie politycznej, do których zaufanie systematycznie badamy¹.

Od wielu miesięcy największym zaufaniem cieszą się niezmiennie Józef Zych (74%), Jacek Kuroń (71%) i Aleksander Kwaśniewski (69%).

W porównaniu z ostatnim pomiarem (w marcu br.) odnotowaliśmy wzrost zaufania do niemal wszystkich przedstawicieli klasy politycznej umieszczonych na naszej liście. W największym stopniu wzrosło zaufanie do polityków dotąd stosunkowo mniej znanych: Dariusza Rosatiego (o 15 punktów procentowych, do 55%), Ryszarda Bugaja i Adama Struzika (po 12 punktów, odpowiednio do 43% i 36%). Odstępstwem od tej ogólnej tendencji jest spadek zaufania (o 4 punkty, do 26%) jedynie do Józefa Oleksego. Natomiast zaufanie do premiera Włodzimierza Cimoszewicza utrzymało się na poziomie z marca.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (86) zrealizowano w dniach 24-30 lipca ‘97 na 1118-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Tabela 1. Stosunek do polityków w lipcu '97

w procentach

Politycy	Zaufanie	Nieufność	Obojętność	Nieznajomość	Średnia
J. Zych	74	4	11	6	2,66
J. Kuroń	71	10	14	1	1,94
A. Kwaśniewski	69	16	10	0	1,91
T. Mazowiecki	58	16	18	2	1,24
H. Gronkiewicz-Waltz	56	18	17	4	1,07
D. Rosati	55	7	13	19	1,69
W. Pawlak	53	23	18	2	0,63
W. Cimoszewicz	53	28	13	0	0,72
M. Krzaklewski	44	36	11	5	-0,04
R. Bugaj	43	17	20	13	0,67
J. Olszewski	41	27	21	5	0,21
L. Balcerowicz	41	30	17	5	0,14
L. Wałęsa	41	38	16	0	-0,34
L. Miller	40	30	16	7	0,02
A. Struzik	36	10	21	27	0,80
M. Borowski	28	17	15	33	0,29
L. Moczulski	26	39	22	7	-0,73
J. Oleksy	26	46	20	2	-1,05
J. Kaczyński	25	34	24	11	-0,56
M. Jankowski	23	14	16	42	0,43
M. Belka	22	10	18	43	0,48
M. Pietrewicz	15	8	18	54	0,28
Z. Romaszewski	15	11	16	53	0,07
J. Kalinowski	13	5	15	60	0,47
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”, dlatego odsetki nie sumują się do 100.					

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

w procentach

Politycy	Odsetki deklarujących zaufanie (według terminów badań)																
	'95					'96								'97			
	VI	VIII	X	XI	XII	I	II	IV	V	VI	VII	VIII	X	XI	I	III	VII
L. Balcerowicz	39	34	31	35	40	43	47	42	39	38	39	38	36	34	36	37	41
M. Belka	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	22
M. Borowski	26	23	17	23	22	26	31	27	--	--	--	--	--	20	27	23	28
R. Bugaj	39	31	29	33	33	38	37	39	30	32	33	28	29	33	36	31	43
W. Cimoszewicz	--	--	--	--	--	44	57	65	62	56	59	56	60	56	61	53	53
H. Gronkiewicz-Waltz	64	57	52	49	38	45	44	49	45	39	--	42	48	49	54	46	56
M. Jankowski	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	22	19	20	21	24	17	23
J. Kaczyński	29	24	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	18	25
J. Kalinowski	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	13
M. Krzaklewski	46	41	37	38	41	40	41	40	38	42	47	38	43	43	44	39	44
J. Kuroń	69	70	66	82	82	82	79	76	75	70	--	70	70	69	71	68	71
A. Kwaśniewski	57	50	52	58	56	68	68	68	64	64	69	64	70	58	64	62	69
T. Mazowiecki	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	49	51	53	54	58
L. Miller	40	36	32	37	34	35	37	33	32	28	--	31	36	30	36	30	40
L. Moczulski	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	26
J. Oleksy	60	58	53	59	61	46	46	30	34	31	31	31	37	29	30	30	26
J. Olszewski	36	37	37	52	54	50	48	46	45	46	43	45	44	42	45	37	41
W. Pawlak	48	43	43	46	43	52	51	49	51	53	51	51	48	48	51	42	53
M. Pietrewicz	--	--	--	--	--	--	--	9	8	--	--	--	13	13	14	12	15
Z. Romaszewski	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	15
D. Rosati	--	--	--	--	--	--	--	34	39	32	--	31	40	37	41	40	55
A. Struzik	--	--	--	--	--	22	28	24	23	24	--	23	26	26	27	24	36
L. Wałęsa	36	34	41	57	51	42	44	43	39	41	41	35	40	37	38	33	41
J. Zych	57	45	48	54	59	69	74	73	73	71	74	70	69	68	65	65	74

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

w procentach

Politycy	IV '96	V '96	VI '96	VII '96	VIII '96	X '96	XI '96	I '97	III '97	VII '97
L. Balcerowicz	32	33	35	36	36	35	33	33	34	30
M. Belka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
M. Borowski	18	-	-	-	-	-	19	18	16	17
R. Bugaj	18	20	20	21	21	20	19	20	20	17
W. Cimoszewicz	17	19	25	23	25	21	22	21	25	28
H. Gronkiewicz-Waltz	24	27	30	-	29	24	23	18	23	18
M. Jankowski	-	14	11	13	14	12	13	11	12	14
J. Kaczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	38	34
J. Kalinowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
M. Krzaklewski	28	30	28	30	32	30	27	29	35	36
J. Kuroń	9	10	12	-	13	11	11	11	13	10
A. Kwaśniewski	18	21	22	19	21	17	22	19	22	16
T. Mazowiecki	-	-	-	-	-	22	18	21	20	16
L. Miller	31	29	32	-	30	28	31	29	31	30
L. Moczulski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39
J. Oleksy	44	41	46	43	44	40	43	44	44	46
J. Olszewski	25	24	25	29	29	28	25	24	31	27
W. Pawlak	24	23	22	25	24	27	25	23	32	23
M. Pietrewicz	6	6	-	-	-	6	5	6	6	8
Z. Romaszewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
D. Rosati	9	7	8	-	10	8	8	8	7	7
A. Struzik	8	10	11	-	13	12	11	12	12	10
L. Wałęsa	39	40	41	41	44	40	41	40	44	38
J. Zych	4	4	6	5	7	6	5	6	5	4

Największą społeczną nieufność budzą Józef Oleksy (46%), Leszek Moczulski (39%), Lech Wałęsa (38%), w nieco mniejszym stopniu także Marian Krzaklewski (36%) i Jarosław Kaczyński (34%). Tylko w przypadku Józefa Oleksego oraz Leszka Moczulskiego i Jarosława Kaczyńskiego odsetek osób wyrażających do nich nieufność jest wyższy od odsetka deklarujących zaufanie. W porównaniu z marcem nieco wzrosła (o 3 punkty) nieufność do premiera Włodzimierza Cimoszewicza.

Do najbardziej znanych polityków poza prezydentami Lechem Wałęsą i Aleksandrem Kwaśniewskim oraz premierem Włodzimierzem Cimoszewiczem należą Jacek Kuroń, Tadeusz Mazowiecki oraz Waldemar Pawlak. Najmniej znani są natomiast Jarosław Kalinowski, Mirosław Pietrewicz oraz Zbigniew Romaszewski.

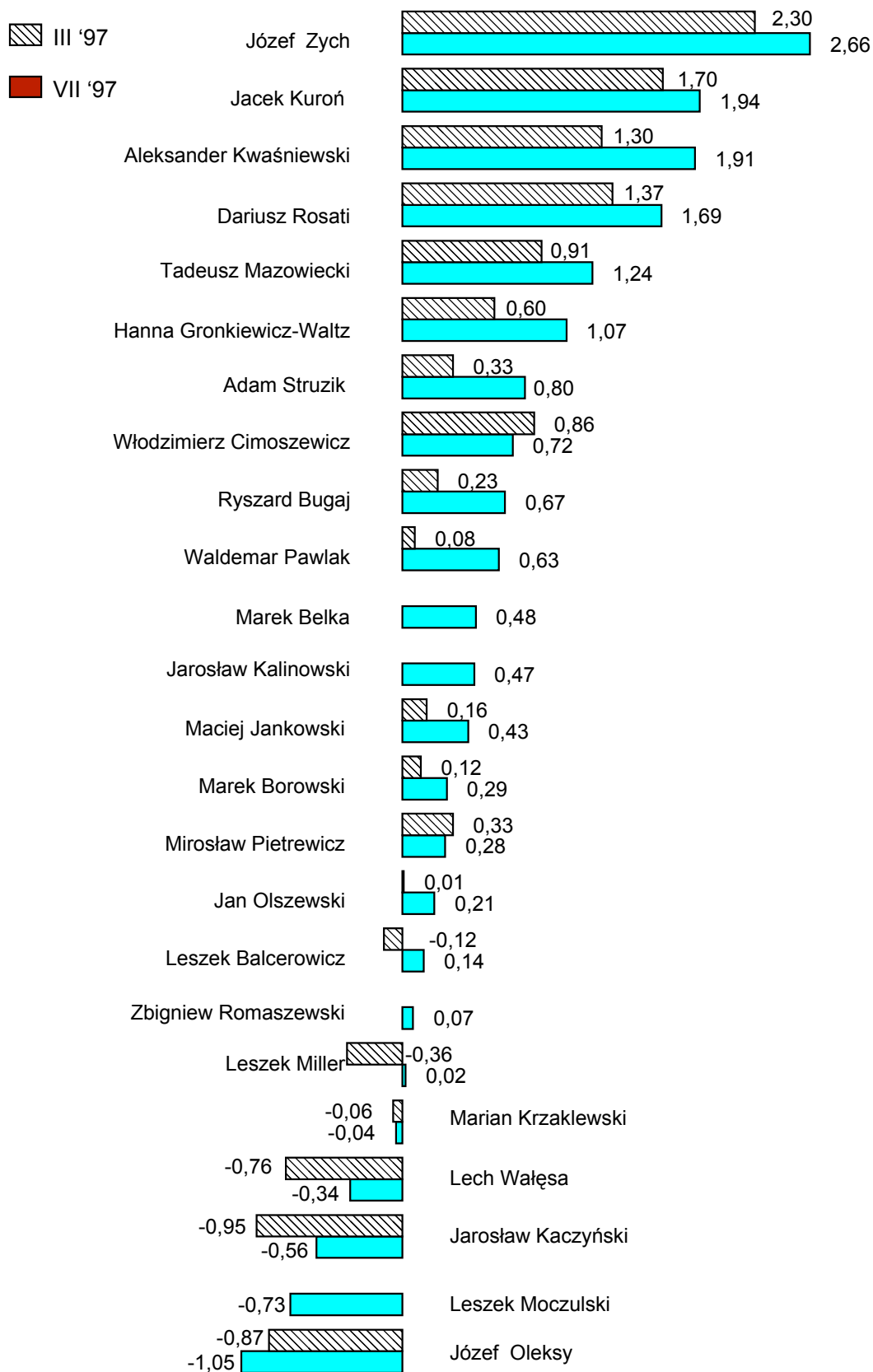
Syntetyczną miarą pozwalającą określić stopień zaufania *versus* nieufności do polityków umieszczonych na naszej liście - niezależnie od stopnia ich znajomości - jest średnia ocen².

Najwyższą średnią ocen nadal uzyskuje Józef Zych - w lipcu umocniła się jego pozycja jako lidera rankingu. Kolejne miejsca zajmują Jacek Kuroń, Aleksander Kwaśniewski, Dariusz Rosati i Tadeusz Mazowiecki. W stosunku do marca średnie ocen większości polityków się poprawiły.

Politykami wzbudzającymi najwięcej kontrowersji, czyli obdarzonymi przez część respondentów dużym zaufaniem, a jednocześnie przez innych traktowanymi dość nieufnie, są Lech Wałęsa (wartość odchylenia standardowego 3,34), Marian Krzaklewski oraz premier Włodzimierz Cimoszewicz (wartość odchylenia standardowego odpowiednio 3,29 i 3,16).

² Zaufanie bądź nieufność do poszczególnych polityków badani zaznaczają na 11-punktowej skali, na której -5 oznacza skrajną nieufność, 0 - obojętność, a +5 - pełne zaufanie. Na tej podstawie określamy „zaufanie” - odsetek osób, które danemu politykowi przypisały oceny od +1 do +5, „nieufność” - oceny od -1 do -5 oraz obojętność - oceny 0. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, ilu spośród badanych określiło zaufanie do danego polityka jako równe +1, a ilu jako +5 (podobnie jeśli chodzi o nieufność). Średnia ocen uwzględnia te różnice stanowisk.

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN

Lipiec okazał się dobrym miesiącem dla naszej klasy politycznej. W porównaniu z poprzednim pomiarem odnotowaliśmy wzrost zaufania do większości badanych przez nas polityków. Skutkiem wydarzeń związanych z powodzią wydaje się - odbiegający od ogólnej tendencji - brak poprawy notowań premiera Włodzimierza Cimoszewicza (przy jednoczesnym nieznacznym wzroście poziomu nieufności). W lipcu dołączył on do grona polityków ocenianych przez polskie społeczeństwo kontrowersyjnie.